

ИНСТИТУТ ЗА ЈАВНО ЗДРАВЈЕ НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА

www.iph.mk

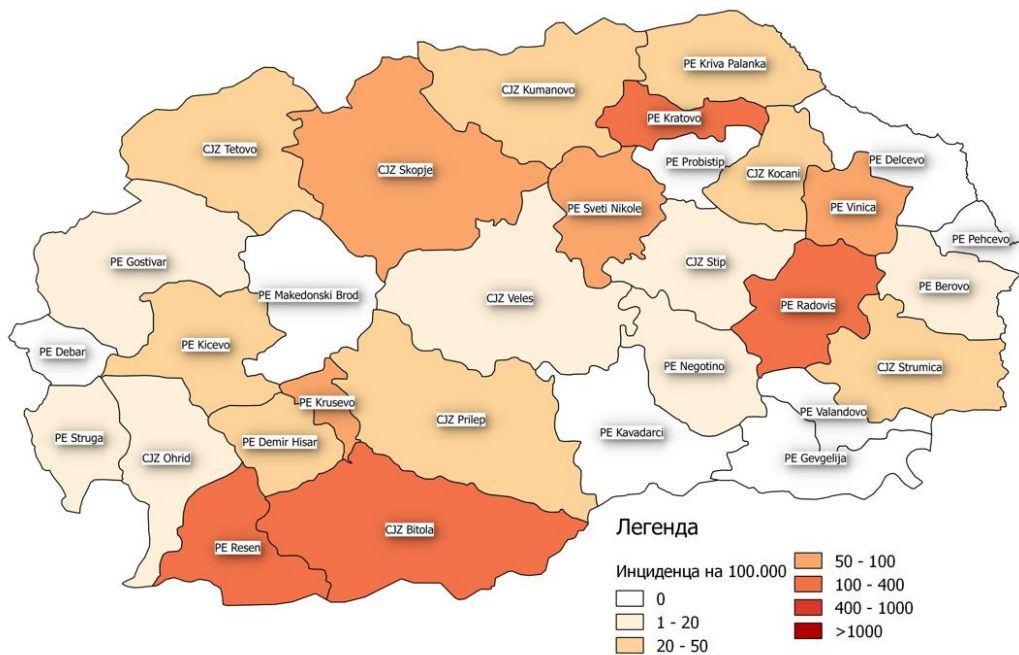
Ул. "50 Дивизија" бр.6, 1000 СКОПЈЕ

Тел: 02 3 125 044, 3 223 033; Факс: 02 3 223 354

ОДДЕЛ ЗА ЕПИДЕМИОЛОГИЈА НА ЗАРАЗНИ ЗАБОЛУВАЊА

БИЛТЕН

за движењето на акутните заразни заболувања во Република Северна Македонија
во месец **ј а н у а р и**, 2024

Скопје, 15.02.2024

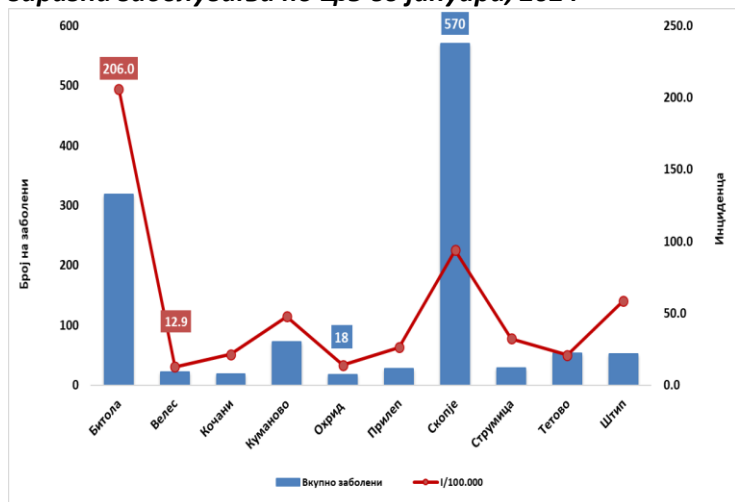
Во текот на јануари 2024 година, во Република Северна Македонија, пријавени се вкупно **1.182** заболени лица од акутни заразни заболувања (без COVID-19, грип, туберкулоза, СИДА, АФП и хронични носителства на хепатит Б и Ц и ХИВ) со вкупна инциденца од **64,4 на 100.000 жители**.

Во текот на месец јануари се бележи намалување на вкупниот број на заболени лица за 23,8% во однос на претходниот месец декември 2023 (n=1.551), како и во однос на аритметичката средина за периодот 2014–2023, за 16,7% (n=1.419). Во однос на јануари 2023, се бележи зголемување за 5,3% (n=1.122).

Најголем број акутни заразни заболувања на ниво на ЦЈЗ е пријавен на територија на ЦЈЗ Скопје (n=570; 48,2%), а најмал број е пријавен во ЦЈЗ Охрид (n=18; 1,5%). (Графикон 2)

Највисока инциденца на 100.000 жители на ниво на ЦЈЗ сеуште се регистрира на територијата на ЦЈЗ Битола (I=206,0/100.000), а најниска е инциденца во ЦЈЗ Велес (I=12,9/100.000). (Графикон 2)

Графикон 2: Број на пријавени и инциденца од акутни заразни заболувања по ЦЈЗ во јануари, 2024

Десетте најчесто пријавувани акутни заразни заболувања во јануари учествуваат со 99,3% во вкупниот број на заболени во месецот и бележат инциденца од 63,9/100.000 жители. (Табела 1)

Првите две најчести заразни заболувања (овчи сипаници и ентероколити, n=1.066), учествуваат со 90,2% во вкупниот број на заболени, а со 90,8% во десетте најчесто пријавени акутни заразни заболувања во месец јануари 2024 година.

Табела 1: Десет најчесто пријавувани акутни заразни заболувања во јануари, 2024

Заболување	Број	I/100.000
Овчи сипаници	903	49.2
Ентероколитиси	163	8.9
Шуга	28	1.5
Салмонелози	22	1.2
Бактериски алиментарни инфекции и интоксикации	19	1.0
Скарлатина	14	0.8
Инфективна мононуклеоза	13	0.7
Голема кашлица	8	0.4
Вирусен хепатитис Б	2	0.1
Инфекции со Хламидија	2	0.1
Вкупно	1174	63.9

Во текот на јануари, **најчесто** регистрирано акутно заразно заболување се **овчите сипаници** со вкупно 903 пријавени лица. Тие во вкупниот број на заболени во месецот учествуваат со 76,4%, а во групата на десетте најчести заразни заболувања за овој месец учествуваат со 76,9%.

Во однос на претходниот месец декември 2023 (n=1.212), се регистрира намалување на бројот на пријавени од овчи сипаници за 25,5%, додека во однос на месец јануари 2023 (n=936) се регистрира намалување за 3,5%.

Во однос на аритметичката средина (n=809) се регистрира зголемување за 11,6%.

На второ место по број на пријавени заболени во месец јануари се **ентероколити**, со 163 случаи. Во вкупниот број на заболени во месецот учествуваат со 13,8%, а во групата на десетте најчести заразни заболувања за овој месец учествуваат со 13,9%.

Во однос на претходниот месец декември 2023 (n=198), се регистрира намалување на бројот на заболени лица од ентероколити за 17,7%, додека во однос на месец јануари 2023 (n=111) се регистрира зголемување за 46,8%.

Во однос на аритметичката средина (n=441) се регистрира намалување за 63,0%.

Во однос на поделбата на **акутните заразни заболувања по групи** во јануари, најголем број ($n=942$) припаѓаат на **капкови заболувања** ($79,9\%$; $I=51,3/100.000$) (Графикон 3). Од нив, најголем број, ($n=903$; $95,9\%$) и инциденца ($I=49,2/100.000$), се пријавите за овчи сипаници. Во оваа група се пријавени, 14 случаи на скарлатина ($I=0,8/100.000$), 13 случаи на инфективна мононуклеоза ($I=0,7/100.000$), 8 случаи на голема кашлица, два случаи на пневмококна инфркција, и по еден случај на заразни заушки и менингококна болест.

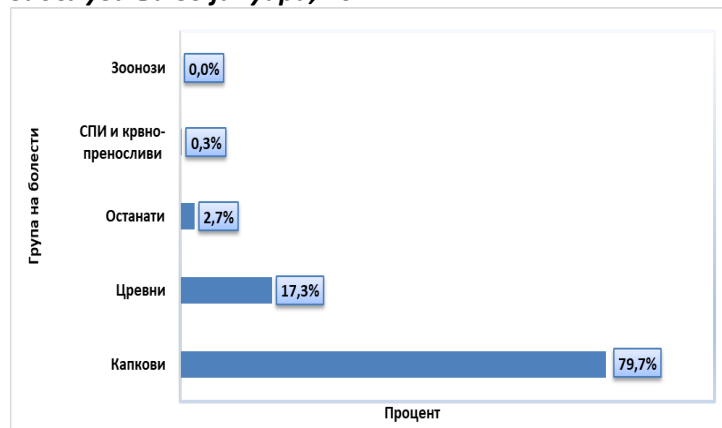
Во месец јануари, пријавени се 204 случаи ($17,3\%$ од вкупниот број на пријави) на заболени од групата на **цревни заболувања** (Графикон 3), со инциденца од $11,1/100.000$. Од нив, најголем број, ($n=163$; $79,9\%$) и инциденца ($I=8,9/100.000$) се пријавите на ентероколити. Пријавени се 22 случаи на салмонелози ($I=1,2/100.000$) и 19 случаи на бактериски алиментарни инфекции и интоксикации ($I=1,0/100.000$).

Во групата на **останати акутни заразни заболувања**, во јануари се регистрирани 32 случаи ($2,7\%$; $I=1,7/100.000$) (Графикон 3). Од нив 28 случаи на шуга ($87,5\%$; $I=1,5/100.000$), и по 2 случаи на бактериски менингит и вирусен енцефалит.

Во групата на **сексуално и крвно преносливи инфекции** (без ХИВ/СИДА) се регистрирани 4 заболени лица ($0,3\%$; $I=0,2/100.000$) (Графикон 3), и тоа пријавени се по 2 случаи на вирусен Хепатитис Б и инфекција со Хламидија (Табела 1 во Прилог).

Во групата на **зоонози**, во месец јануари не се пријавени нови случаи на заболени.

Графикон 3: Структура на заболени по групи на заболувања во јануари, 2024

ХИВ/СИДА И ДРУГИ СЕКСУАЛНО ПРЕНОСЛИВИ ИНФЕКЦИИ

Во текот на месец јануари, пријавени се три случаи потврдени на ХИВ, од машки пол, кои припаѓаат на возрасната група од 20-59 години. (Табела 3 во Прилог).

Согласно постоечката евиденција на пријавени случаи (заклучно со 31.01.2024), кумулативниот број на лица регистрирани со ХИВ/СИДА во Р. Северна Македонија, за периодот 1987–2023, изнесува 639, и тоа:

- 126 лица починале,
- 513 лица живеат со ХИВ/СИДА.

ВАКЦИНО-ПРЕВЕНТАБИЛНИ ЗАБОЛУВАЊА

Во однос на вакцино-превентабилните болести, во месец јануари 2024 регистрирани се 13 случаи со инциденца од $0,7/100.000$ жители. (Табела 2 во Прилог)

Регистрирани се 8 случаи на голема кашлица. Еден од нив е импортиран и потврден во Данска, кај лице кое привремено престојувало во Кичево. Од останатите случаи, 6 лица се пријавени од Скопје и еден од Гостивар. Во однос на вакциналниот статус на заболениите, пет лица се невакцинирани или некомплетно вакцинирани. Кај сите болеста е лабораториски потврдена.

Регистрирани се и по 2 случаи на вирусен хепатитис Б и пневмококна инфекција со дијагноза на пневмококен менингитис, кои според возраста не подлежат на имунизација согласно Календарот за задолжителна имунизација во РСМ и не се вакцинирани против овие болести. Дијагнозата е потврдена лабораториски.

Еден случај на заразни заушки е регистриран во Кичево, кај лице на возраст од 19 години, вакциниран, а дијагнозата е потврдена клинички.

СОСТОЈБАТА СО COVID-19 ВО Р.С. МАКЕДОНИЈА

Во Р. Северна Македонија во текот на месец јануари, пријавени се вкупно 187 случаи на COVID-19 ($I=10,2/100.000$).

Во однос на претходниот месец декември 2023 ($n=206$), се регистрира намалување на бројот на пријавени од КОВИД-19 за 9,2%, а во однос на месец јануари 2023 ($n=711$) се регистрира намалување на заболениите од 73,7%.

Од заболениите во јануари 2024, најголем број на заболени ($n=87$) се пријавени од Скопје, а највисока инциденца ($54,4/100.000$) се регистрира во Охрид. Регистрирани се 67 реинфекции.

Во текот на месецот пријавени се 4 починати лица.

Регистрирани се заболени лица во сите возрастни групи, со најголем број на случаи пријавени во возрастната групата над 60 години ($n=77$; 41,2%).

Во лабораториите во кои се спроведува молекуларно тестирање и антигенско тестирање за присуство на SARS-CoV-2, во текот на месец јануари се тествани вкупно 1.556 материјали со намалување на бројот на тествани за 13,4% во однос на минатиот месец ($n=1.797$).

Од почетокот на пандемијата, заклучно со 31.01.2024, пријавени се вкупно 350.503 потврдени случаи на КОВИД-19 ($I=19.083/100.000$) и 9.976 смртни случаи ($Mt= 543,1/100.000$; $CFR=2,8\%$).

Бројот на аплицирани дози на КОВИД-19 вакцина во текот на месец јануари изнесува вкупно 67, од тоа 10 како прва, 11 како втора и 46 како бустер доза.

Заклучно со 31.02.2024 година, вакцинирани се вкупно 876.227 лица со барем една доза на вакцина против КОВИД-19 во државата и странство. Комплетно вакцинирани (со две дози) се вкупно 857.256 лица.

Табела 2: Вакцинација против КОВИД-19 во РСМ

Доза вакцина КОВИД-19	% вакцинирани над 18 години	% вакцинирани вкупно население
1 доза	59,8	47,7
2 доза	58,5	46,7
3 доза	11,1	8,9
4 доза	0,6	0,5

ГРИП/ ЗАБОЛУВАЊА ШТО ЛИЧАТ НА ГРИП

Согласно извештајот на ERVISS, активноста на грипот се стабилизира во Европскиот регионот иако има варијации во различни земји. Активноста на SARS-CoV-2 и RSV се намалува во последните 5 недели. Хоспитализациите и приемот во одделите за интензивна нега поврзани со сите респираторни вируси се намалуваат веќе 3 недели. Заклучно со 4-та недела, во сезоната 2023-2024, доминира вирусот на грип тип А, и тоа во редовниот надзор доминира А/Н1pdm09, а во САРИ сентинел надзорот А/Н3.

Во текот на јануари, на групни пријави за грип, пријавени се вкупно 5.716 заболени лица ($I=311,2/100.000$). Од нив, најголем број на заболени е регистриран во ЦЈЗ Скопје ($n=988$), а највисока инциденца е регистрирана во ПЕ Дебар ($I=2.676,1/100.000$).

Од почетокот на сезоната, во Р.С. Македонија заклучно со 4-та недела 2024, пријавени се вкупно 7.009 случаи ($I=381,6/100.000$) на грип/заболувања кои личат на грип. Од нив, најголем број на заболени ($n=1.092$) се регистрирани на територија на ЦЈЗ Скопје, додека највисока кумулативна инциденца ($5.467,3/100.000$) е регистрирана на територијата на ПЕ Дебар. Во Вирусолошката лабораторија на ИЈЗ, од почетокот на сезоната, пристигнати се 999 материјал од здравствени установи од амбулантски, болнички пациенти и САРИ надзорот. Во нив, детектирани се 160 позитивни случаи на грип. Доминира вирусот на грип тип А со 98,1% застапеност во испитуваните примероци, со 86,0% присуство на Influenza A(H1)pdm09 субтипот. Инфлуенца тип Б е потврден во само 3 примероци.

ЕПИДЕМИИ

Во текот на месец јануари, до Институтот за јавно здравје е пристигната една пријава за епидемија на алиментарна интоксикација од ЦЈЗ Куманово. Епидемијата е пријавена на 02.01.2024, како семјна епидемија во која од експонираните 14 лица заболеле 5, на возраст од 5-59 години, од кои 3 лица биле хоспитализирани.

Направено е епидемиолошко истражување и едукација на населението за придржување кон принципите за подготовка и консумација на безбедна храна. Епидемијата е одјавена на 10.01.2024.

СМРТНИ СЛУЧАИ

Во текот на месец јануари пријавен е еден смртен случај од акутно заразно заболување (не сметајќи ги COVID-19, грип, туберкулоза, СИДА, АФП и хронични носителства на хепатит Б и Ц и ХИВ) со Дг: Пневмококен менингитис. Регистрираниот случај е машко лице на возраст од 38 години, од Скопје. Пациентот бил хоспитализиран на КИБФС 02.01-21.01.2024 година, кога настапил смртниот исход.

ЛАБОРАТОРИСКИ ИЗОЛИРАНИ ИЛИ НА ДРУГ НАЧИН ДОКАЖАНИ ПРИЧИНТЕЛИ НА ЗАРАЗНИ ЗАБОЛУВАЊА И РЕЗИСТЕНЦИЈА НА АНТИБИОТИЦИ

Во текот на јануари, 2024 година во ИЈЗ се пристигнати 798 Пријави за изолиран-докажан причинител на заразна болест и резистенција на антибиотици (Табела 4 во прилог).

Пријави се добиени од микробиолошките лаборатории од териториите на 10-те ЦЈЗ/ПЕ. Најголем број пристигнати пријави се од лабораториите кои се наоѓаат на територијата на ЦЈЗ Скопје (n=559; 70,1%) и ЦЈЗ Битола (n=123; 15,4%). (Табела 4 во Прилог).

Најчесто пријавувани причинители во месец јануари се: *Influenza A* (183; 22,9%), *MRSA* (n=94; 11,8%) и *HPV* (n=70; 8,8%).

Во однос на пријавите за резистенција на антибиотици, покрај *MRSA*, листа на резистенција е добиена за: *Salmonella enteritidis*, *Klebsiella pneumoniae ESBL*, *Klebsiella oxytoca ESBL* и *Escherichia coli ESBL*.

Во однос на лабораториите кои пријавуваат резистенција, пријавите се од микробиолошките лаборатории на територијата на ЦЈЗ Битола, ЦЈЗ Скопје, ЦЈЗ Куманово, ЦЈЗ Струмица, ЦЈЗ Битола и ЦЈЗ Кочани.

БОЛЕСТИ КОИ СЕ РЕГИСТРИРААТ КАЈ СТРАНКИ ДРЖАВЈАНИ

Во текот на месец јануари, *пристигната се две пријави* за заразно заболување за салмонелоза кај странски државјанин од САД и алиментарна интоксикација кај странски државјанин од Словенија, кои престојувале во Република Северна Македонија.

*Оддел за епидемиологија на заразни заболувања
Институт за јавно здравје
на Република Северна Македонија*